

B-VÕÕRKEEL

VEENE KEEL

III kooliaste

Üldosa

Võõrkeeleeõppe tulemusena kujuneb III kooliastmes õpilastel **A2-keeleoskustaseme** võõrkeelepädevus, mis tähendab, et õpilane:

- mõistab lauseid ja sageli kasutatavaid väljendeid, mis seostuvad talle oluliste valdkondadega (nt info enda ja pere kohta, sisseostude tegemine, kodukoht, töö);
- tuleb toime igapäevastes suhtlusolukordades, mis nõuavad otsest ja lihtsat infovahetust tuttavatel igapäevastel teemadel;
- kirjeldab lihtsate fraaside ja lausete abil oma perekonda, teisi inimesi ja elutingimusi ning väljendab oma vajadusi;
- on kursis õpitavat keelt kõnelevate piirkondade/kogukondade oluliste nimede ja daatumitega (nt. tähtpäevad, pealinn), mõistab oma kultuuri ja teiste kultuuride sarnasusi ja erinevusi ning väärtustab keelelist ja kultuurilist mitmekesisust;
- väärtustab võõrkeelte oskust ja on motiveeritud keeli õppima;
- kasutab võõrkeelseid veebikeskkondi, teadvustades nende võimalikke ohte ning omandab edasiseks keelte õppimiseks vajalikud oskused ja kohandab need enda vajadustele vastavaks.

Õpitulemuste saavutamine II kooliastmes:

Kõik III kooliastme õpitulemused ning nende saavutamiseks vajalikud õppetegevused ja -sisu toetavad otseselt III kooliastme üldpädevuste ning läbivatest teemadest tulenevate teadmiste, oskuste ja väärtushinnangute arendamist. Lõiming, sh üldpädevused ja läbivad teemad, saab teoks koostöös kõigi kooliastme õpetajatega.

III kooliastmes arendatakse kõiki osaoskusi võrdselt. Tunnis suheldakse peamiselt õpitavas võõrkeeles. Õpitulemuste saavutamiseks vajalikud eesmärgid ja tegevused kavandatakse õpetaja ning õpilase koostöös. Õpetaja julgustab õpilast kasutama õpitavat keelt aktiivselt nii tunnis kui ka keelekeskkonnas (veebipõhised õpi- ja suhtluskeskkonnad, keelekonkursid ja -projektid, õpilasvahetus ja õppereisid jms).

Õpetaja suunab õpilast lugema lühemaid eakohaseid ilukirjandus-, teabe-, tarbe- ja meediatekste nii klassis kui ka iseseisvalt. Digipädevuse kujundamiseks juhitakse õpilasi suhtuma Internetis loetusse kriitiliselt ning vastutama ka enda avaldatu eest.

Kuulamisoskuse arendamisel kasutatakse järjest enam autentseid audiovisuaalseid materjale (nt lühiteadaanded, reklaamid, uudised, *podcast*'id, raadiosaated, filmilõigud). Kirjutamisoskust arendavad peale mudelkirjutamise ka eri liiki loovtööd. Rääkimisoskuse arendamiseks tuleb julgustada õpilast oma mõtteid väljendama ning hoiduda teda eksimuste parandamiseks pidevalt katkestamast.

Õpetaja suunab õpilasi keeleõpet analüüsima, õpetades märkama enda ja teiste keelekasutusvigu ning kõrvutama keelte sarnasusi ja erinevusi. Kõrvutades koolis õpitavaid ning õpilaste kodukeeli, väärtustatakse õppijate mitmekeelsust.

Õpetaja tutvustab ja selgitab erinevaid kultuurinähtusi ning innustab õpilasi kultuurierinevusi teadvustama, mõistma ja arvestama. Õpilases äratatakse huvi õpitavat keelt kõnelevate maade kultuuri ning nendes ühiskondades toimuva vastu, kaasates koolis õppivaid eri rahvusest õpilasi ning võimaldades neil oma teadmisi ja kogemusi jagada (reisikogemused, välisriikides elanud õpilased jne). Õpilane õpib väärtustama mõtteviiside mitmekesisust, avaldama oma arvamust nähtu või kuuldu kohta ning arvestama erinevaid seisukohti.

A-2 keeleoskus koosneb järgmistest osadest:

1. Vastuvõtutoimingud

- kuuldu mõistmine - aeglaselt ja selgelt, taustamürata esitatud tekst, lihtsad vestlused, lühikesed sõnumid ja jutustused tuttavatel teemal, seotud igapäevategevustega (sh olmesfääris kuulnud üldkeelne suhtlus); võib vajada kordamist või kuuldu täpsustamist.

- loetu mõistmine - loeb lihtsaid ja lühikesi üldkasutatava sõnavaraga tekste tuttavalt teemal (sh häälega), leiab vajaliku info ja saab aru teksti mõttest. Suudab mõnikord aimata sõnade tähendust konteksti toel.

2. loome- ja suhtlustoimingud

- suulised toimingud - osaleb vestluses tuttavalt teemal, kirjeldab lühidalt (lähiümbrus, huvid, inimesed, enesetuvustus, jne) kuid võib vajada abi; kasutab lihtsamaid grammatilisi konstruktsioone, põhisõnavara ning käibefraase valdavalt õigesti, kuid kõnes esineb (hääldus)vigu ja sõnade otsimist (vajab vestluskaaslase abi).
- kirjalikud toimingud - kirjutab lühikesi kirjeldavat laadi jutukesti oma kogemustest ja ümbritsevast, lihtsaid teateid, lühisõnumeid, isiklikke kirju igapäevaeluga seotud tegevustest. Kasutab lihtsaid sidesõnu (nt *ja, ning, aga, sest et*) ning rakendab õpitud õigekirjareegleid (nt algustähe ortograafia, kirjavahemärgid).

3. hoiakud, väärtused, käitumine, koostöökultuuri loomine ja mitmekultuurilisus;

4. keelekasutus (keerukus, täpsus ja ladusus) ;

5. info- ja andmekirjaoskus - andmete, info ja digisisu otsing, hindamine ja haldamine + suhtlus- ja koostöö digikeskkonnas, digisisu loomine, digiturvalisus, probleemilahendus

6. kultuuri tarbimine ja looming;

7. õpioskused;

8. lõiming ja läbivad teemad.

- **II kooliastme teadmised, oskused ja hoiakud**

KUULDU MÕISTMINE

- saab kuulates aru lausetest ja sageli kasutatavatest väljenditest ning tuleb toime igapäevases suhtluses, kui vestluskaaslane räägib aeglaselt.

LOETU MÕISTMINE

- mõistab lugedes lühikese ja lihtsa teksti põhiideed ja -sõnumit ning olulist teavet selles.;

SUULISED TOIMINGUD

- osaleb suulises suhtluses igapäevastel teemadel ja olmeolukordades, kasutades põhiliselt lihtlauseid.;

KIRJALIKUD TOIMINGUD

- kirjutab lühikesi ja lihtsaid, peamiselt lihtlausetest koosnevaid tekste;

HOIAKUD, VÄÄRTUSED, KÄITUMINE, KOOSTÖÖKULTUURI LOOMINE JA MITEMEKULTUURILISUS

- teadvustab õpitava keele maa(de) ja oma maa suhtlusnormide sarnasusi ja erinevusi ning arvestab neid suhtluses.

KULTUURI TARBIMINE JA LOOMING

- teab õpitava keele maa(de) kultuuri(de) põhijooni.

ÕPIOSKUSED

- kasutab õpetaja juhendamisel erinevaid keeleõppestrateegiaid ja keeleõppe abivahendeid (tõlkesõnaraamatut, internetti).

2. III kooliastme õpitulemused

KUULDU MÕISTMINE

- mõistab üldjoontes lühikest lihtsat igapäevasuhtlust, kui kõneldakse aeglaselt ja selgelt;
- mõistab väga lihtsat selge ülesehitusega ettekannet või esitlust tuttavalt teemal, kui seda illustreeritakse slaidide, konkreetsete näidete või diagrammidega ja kõneldakse aeglaselt, selgelt ning vajaduse korral korrates;
- mõistab lühikeste lihtsate ja selgete sõnumite või teadaannete põhisisu.

LOETU MÕISTMINE

- mõistab igapäevaseid silte ja teateid avalikes kohtades;
- leiab lühikestest tarbetekstidest teatud harjumuspärast teavet;
- mõistab lihtsaid tekste, isiklikke e-kirju või postitusi, kui teema on tuttav;
- mõistab olulist teavet lühiauudises.

SUULISED TOIMINGUD

- osaleb lihtsas igapäevasuhtluses, kui see seisneb otseses infovahetuses tuttavatel teemadel;
- kirjeldab lihtsate lausetega ennast, oma perekonda, teisi inimesi, kohti ja asju;
- räägib lihtsate lausetega oma huvidest ja eelistustest ning varem toimunud ja tulevastest tegevustest;
- esitab lihtsat eelnevalt ettevalmistatud ja päheõpitud teksti;
- kasutab prosoodilisi vahendeid (rõhku, intonatsiooni, rütmi) võrdlemisi hästi tuttavate igapäevaste sõnade ja fraaside hääldamisel.

KIRJALIKUD TOIMINGUD

- kirjutab lühikesi lihtsaid teateid, e-kirju ja tekstisõnumeid;
- kirjutab lihtsaid tekste tuttavatel teemadel, väljendades oma muljeid ja arvamusi;
- kirjeldab toimunud ja kavandatud tegevusi;
- ühendab lauseid enamkasutatavate sidesõnadega.

3. III kooliastme õpitegevused

KUULDU MÕISTMINE

- kuulab audio/videoteksti, leiab ja/või sobitab kuuldu põhjal vastused küsimustele (nt õige/vale, valikvastused), järjestab tekstilõike ja pilte;
- järgib suuliselt antud mängureegleid (sõnamäng, liikumismäng), juhiseid ja töökäsku;
- kuulab teksti (ja näiteks kirjutab kuuldu põhjal enda oma ja esitab selle);
- joonistab või täiendab kuuldu põhjal pilti;
- kuulab aeglaselt, taustamürata esitatud teadaandeid (nt jaamas, kaupluses) ja vastab faktiküsimustele.

LOETU MÕISTMINE:

- loeb iseseisvalt eakohast adapteeritud ilukirjanduslikku teksti ja täidab selle põhjal ülesandeid (vastab küsimustele, koostab ideekaardi/mõistekaardi);
- loeb lühikesi tarbetekste (kuulutus, menüü, silt) ja täidab ülesandeid teksti põhjal, vahendab loetud infot emakeeles;
- järjestab sõnad lauseteks ja tekstilõigud tekstideks; sobitab pilte ja tekstilõike;

- järgib loetud lihtsaid mängureegleid ja juhiseid (lauamäng, sõnamäng, liikumismäng jms) ning osaleb mängus ja/või juhib mängu;
- eiab internetist õpitavas keeles lühiteksti ja tutvustab seda kaaslastele.

SUULISED TOIMINGUD:

- kordab uusi sõnu ja väljendeid õige häälduse, rõhu, rütmi ja intonatsiooniga;
- kirjeldab ennast, oma sõpru ja peret, huvialasid, harjumusi, päeva, nädalavahetust, koolivaheaega (sh minevikus), kavatsusi tulevikus (nt loob sellest grupitööna video);
- kirjeldab pildil olevaid inimesi ja tegevusi;
- annab edasi lühikese lihtsa teksti põhisisu/räägib etteantud teemal, kasutades kava või muud tuge (esitlus, skeem, infokaart, mõttekaart, pildiseeria vm);
- osaleb rollimängus või koostab kaaslasega dialoogi, küsib ja annab infot, annab nõuandeid, saavutab kokkuleppe;
- küsib ja avaldab enda ja kaaslaste arvamust koos põhjendusega;
- esitab teksti põhjal küsimusi ning jutustab nende abil loetu ümber.

KIRJALIKUD TOIMINGUD:

- kirjutab etteantud teemal (nt sõnum, postkaart, lühike kiri, kirjeldav jutustus, ringkiri, koomiks);
- kirjeldab pilti (nt asjad, inimesed, kohad, tegevused);
- koostab paaris või rühmas küsimustiku, saadud tulemuste põhjal koostab lihtsa diagrammi või kirjaliku kokkuvõtte ja võrdleb tulemusi;
- koostab teksti arvutis ja tutvub võimalustega kasutada eesti keeles mitteesinevaid tähti ja diakriitilisi märke.

HOIAKUD, VÄÄRTUSED, KÄITUMINE, KOOSTÖÖKULTUURI LOOMINE JA MITEMEKULTUURILISUS

- tutvub õpitava keele maa(de) suhtlusnormide eripäraga (nt õppevideote abil) ja võrdleb neid teiste tuttavate kultuurinormidega;
- arutleb emakeeles kuidas mitmekultuurilises keskkonnas suhelda/käituda.

KEELEKASUTUS (keerukus, täpsus ja ladusus)

- kasutab mõningaid lihtsaid tarindeid küll õigesti, kuid teeb pidevalt vigu ka grammatika põhivaras; siiski on enamasti selge, mida öelda tahab;
- valdab igapäevavajadustega piirnevat nappi sõnavara, mis on küllaldane, et tulla toime igapäevaste ja rutiinsete tuttavate toimingutega.

INFO- JA ANDMEKIRJAOSKUS

- kasutab vajadusel sõnaraamatut või digisõnastikku, õpiku koondtabeleid;
- õpetaja soovitusel kasutab keeleõpet arendavaid veebilehti ja rakendusi (ning arutleb nende eeliste ja puuduste üle);
- loob õpetaja juhendamisel õpieesmärkidest lähtuvat digisisu ja järgib autoriõigusi ning isikuandmete kaitset (sh viitab allikatele, küsib salvestamiseks luba, viitab autorlusele).

KULTUURI TARBIMINE JA LOOMING

- tarbib võõrkeelset meediasisu ja lihtsamat kirjandust (nt tutvub erinevate vanasõnadega ja võrdleb õpitava keele ja eesti keele vanasõnu paaristööna);
- osaleb sihtkultuuri alastel üritustel (sh projektid, koostööpäevad, mängud, konkursid);
- koostab loovtöid (nt luuletus, plakat, lauamäng) õpitava keele maa teemal üksi, paaris või rühmatööna;
- koostab ja kannab ette esitlusi (nii Eesti kui õpitava keele maade) ajaloo või kultuuri teemal (nt rahvustoidu valmistamine, moekollektsioon vms).

ÕPIOSKUSED

- meenutab (õpetaja juhendamisel) abivahenditeta varemõpitut tunnis ja koduse tööna (vaba meenutamine üksi, paaris või rühmatööna);
- osaleb (õpetaja juhendamisel) vahelduvõppes (teadvustab unustamise ja pauside olulisust õpitava omandamisel);
- loob (õpetaja juhendamisel) seoseid sõnavara ja grammatika õppimiseks (nt ideekaardi koostamine, akronüümide moodustamine, sõnade grupeerimine; seaduspärasuste leidmine grammatikas);
- osaleb õpetaja juhiste järgi iseseisvalt paaris- ja rühmatöös;
- seab endale õpieesmärke ning hindab oma saavutusi koostöös õpetaja ja kaaslastega.

LÕIMING JA LÄBIVAD TEEMAD

- kasutab võõrkeeletunnis teistes õppeainetes õpitud;
- võõrkeele õppimisel kasutab varasema võõrkeele õppimise kogemust, leiab seoseid keelte vahel;
- mõistab mõtteid, tundeid, fakte ja arvamusi erinevatel (õppekava läbivatel) teemadel tuttavates situatsioonides, lähtudes enda vajadustest ja soovidest.

4. III kooliastme õpitulemuste hindamine

III kooliastmes hinnatakse kõiki keeletoiminguid (kuuldu ja loetu mõistmine, rääkimine, kirjutamine, suhtlemine, keelekasutus) kas eraldi või lõimitult, andes õpilasele adekvaatset tagasisidet. Ülesande eesmärgist lähtudes hinnatakse kas üht kindlat või mitut keeleoskuse aspekti (nt sisu, teksti ülesehitust, sõnavara, kõne ladusust, grammatika õigsust).

Õpilane seab koostöös õpetajaga endale lühi- või pikaajalisi õpieesmärke ning annab oma õpetaja juhendamisel tagasisidet oma ja kaaslaste teadmistele, oskustele, õppeprotsessile ja edenemisele õpitavas võõrkeeles.

Õpetaja valib töövormid (nt tunni ja/või teema lõpus lühikokkuvõtted, vestlused, eneseanalüüsilehed), mis võimaldavad õpilasel oma tööd analüüsida ning ka õpetajal tagasisidet saada.

KUULDU MÕISTMINE

- kuuldu põhjal valik- või lühivastusega faktiküsimustele vastamine (koht, aeg, tegevus, isikud, õige/vale/info puudub jne);
- kuuldu põhisisu / teema määramine valikvastustega (nt määra situatsiooni tüüp: abi palumine, info edastamine jne);
- dialoogis/rollimängus osalemine;
- teksti täiendamine / lünkharjutus (nt lisada kuuldu põhjal lünkadesse numbrid, õpitava teema nimisõnad jne).

LOETU MÕISTMINE:

- loetud lühiteksti põhjal küsimustele vastamine (valikvastustega, lühivastustega, sobitamisülesanne, õige/vale koos põhjendusega);
- teksti või graafiku täiendamine, märkmete või mõistekaardi tegemine;
- lihtsa teksti põhisisu edasi andmine.

SUULISED TOIMINGUD:

- esitlus, enda koostatud jutustus (toetava materjaliga - kava, pilt, skeem vms), eelneva põhjal küsimustele vastamine;
- rollimäng;
- õpitud teksti või õpiesmärgist lähtuvalt koostatud/valitud tundmatu teksti häälega lugemine;
- pildi kirjeldamine suunavate küsimuste abil.

KIRJALIKUD TOIMINGUD:

- lühikeste tekstide kirjutamine (e-kirjad, sõnumid, blogipostitus) nii iseseisva tekstina kui ka vastusena etteantud sõnumile;
- piltide kirjeldamine kirjalikult (ülesande eesmärgist lähtudes hinnatakse kas ühte kindlat või mitut keeleoskuse aspekti (nt sisu, ülesehitust, sõnavara, stiili, grammatika õigsust, õigekirja, jne.);
- etteütlus;
- oma arvamuse, eelistuse avaldamine loetud teksti põhjal.

HOIAKUD, VÄÄRTUSED, KÄITUMINE, KOOSTÖÖKULTUURI LOOMINE JA MITEMEKULTUURILISUS

- viisakusväljendite sobitusharjutus vastavalt kuulnud situatsiooni kirjeldusele;
- esitluse, õppematerjali koostamine kaaslasele;
- rollimäng, mille osana hinnatakse viisakusväljendite kasutamist (nt ostusituatsioon või info küsimine avalikus kohas).

KULTUURI TARBIMINE JA LOOMINE

- esitlused (nt Powerpoint, esitlus, poster) õpitava keele maa või Eesti kohta - kindla eesmärgiga otsida infot riigi kultuuri, ajaloo, tähtpäevade, kommete kohta (ülesande

eesmärgist lähtudes hinnatakse kas ühte kindlat või mitut keeleoskuse aspekti (nt sisu, ülesehitust, sõnavara, stiili, grammatika õigsust, õigekirja, jne).

ÕPIOSKUSED

- sõnavara läbitöötamine (nt tähenduste otsimine) tõlkesõnaraamatute (nt paberkandjal/online) abil;
- õpieesmärgi seadmine ja hindamine õpetajalt saadud tagasiside toel ning selle alusel enda õpivajaduse määramine (nt eesmärk: saan aru suuliselt esitatud sünnipäevakutsest -> hinnang: märgin sageli kellaaja üles ebatäpselt -> õpivajadus: pean üle kordama kellaaega kirjeldava sõnavara/numbrid);
- enda töö hindamine mudeli põhjal (nt kuulamisülesande vastuste kontrollimine võtmega või õigekirja näite järgi);
- õpetaja toel erinevate õpistrateegiate kirjeldamine, mida on kasutanud (nt sõnavara omandamiseks - läbi kirjutamine, vaba meenutamine, paarisõpe kaaslasega, sõnakaardid, ideekaart jne) ja nende tõhususe hindamine;
- mudeli põhjal kaaslase tööle tagasiside andmine (nt kuulamisülesande vastuste parandamine võtmega; soovitude andmine õpetaja juhiste alusel).